

Nota de premsa sobre l'“Ordenança de Mesures per fomentar i garantir la convivència a la ciutat de Barcelona”

19 de desembre de 2005

Durant el debat i negociacions obertes sobre l'“Ordenança de Mesures per fomentar i garantir la convivència a la ciutat de Barcelona” la Síndica de Greuges de Barcelona, Pilar Malla, ha rebut opinions a favor i en contra d'aquesta proposta. La Síndica de Greuges també ha escoltat les consideracions de diversos col·lectius i persones, a més de les van expressar en l'audiència Pública del passat 12 de desembre on hi va assistir l'adjunt a la Síndica de Greuges. Després d'haver fet arribar algunes consideracions a l'Alcalde de Barcelona i responent a les peticions de diversos mitjans de comunicació Pilar Malla vol fer les següents consideracions:

“És positiu que des de l'Ajuntament de Barcelona es promoguin mesures de foment del civisme i de la convivència com ja s'ha anat fent els darrers anys. Qualsevol iniciativa municipal que contribueixi a responsabilitzar als ciutadans en la seva aportació al bé comú de la ciutat ha de ser valorada positivament. Sense drets no hi ha deures, però sense deure no hi ha drets, i sense drets i deure no es pot construir una ciutat.

Des de la primera proposta d'Ordenança, el text aprovat el 9 de novembre va recollir moltes millores. Tot i això, en la proposta continuen havent-hi alguns aspectes que em preocupen com a responsable de la institució que ha de defensar els drets i les llibertats de la ciutadania. De les diverses aportacions que des de la Sindicatura de Greuges hem fet arribar a l'Ajuntament voldria destacar aquest tres aspectes:

1) Règim sancionador

L'ordenança preveu la imposició d'unes sancions econòmiques que en molts casos són excessivament elevades i poc ponderades.

D'una banda, això dificultarà l'aplicació de la ordenança i pot tenir un efecte contrari al que pretén aconseguir. Perquè les sancions siguin efectives i puguin prevenir futures infraccions, cal que siguin ponderades i el més reduïdes possible: difícilment tindrà un efecte educatiu una multa desproporcionada.

D'altra banda, s'hauria de contemplar el nivell de renda i la situació social dels infractors. Les sancions previstes seran impossibles d'afrontar pels ciutadans amb pocs recursos. Un cas extrem és el que representaria per una persona que guanya el Salari Mínim Interprofessional (513 € al mes) o amb una pensió mínima haver d'afrontar una sanció de 750 €, import previst per casos lleus. Per contra, aquest import pot resultar poc significatiu per persones de renda alta, que a més es poden permetre endegar un procés de reclamació per via judicial per intentar evitar el pagament de la sanció. Aquest desigualtat s'agreuja quan es preveu que l'import de la sanció es redueixi un 50 per cent si es paga en el moment ja que beneficia als qui tenen una disponibilitat econòmica immediata.

Per això, com alternativa a l'alt import de les sancions lleus he proposat substituir algunes penalitzacions monetàries per amonestacions escrites i treballs a favor de la comunitat. En les infraccions lleus aquestes mesures poden tenir un valor educatiu més eficaç i menys discriminatori.

2) Seguretat jurídica

Crec que la proposta actual d'ordenança encara manté expressions poc concretes per tipificar les infraccions. En alguns casos això pot derivar a una aplicació arbitrària de les sancions. Alhora, els punt ambigus de l'articulat dificultaran molt la resposta als ciutadans que puguin presentar queixes a la Sindicatura de Greuges per l'aplicació de l'ordenança. També s'hauria de prendre les mateixes prevencions en els articles que preveuen la

possibilitat d'una imputació col·lectiva d'una infracció o l'anonimat de les denúncies. També crec no es pot demanar als pares o tutors de menors que assumeixin les multes d'infraccions comeses pels seus fills. Als responsables dels menors se'ls pot exigir la reparació de danys causat com a responsables civils subsidiaris i si hi ha hagut negligència en la tutela. Però no el pagament d'una multa perquè sempre ha de ser personal i no es pot derivar als pares .

3) Problemàtiques socials

Finalment, no em sembla adequat el tractament que dona l'Ordenança a les conductes derivades de problemàtiques socials.

L'exclusió social és el que provoca la mendicitat i prostitució al carrer o la presència de persones sense sostre. Certament, la seva irrupció en l'espai públic genera situacions conflictives en ciutat. Però aquesta irrupció és només una conseqüència d'un problema social que no pot ser tractat com un problema d'ocupació de la via pública. No es pot contribuir a consolidar el missatge que si les persones fan aquestes pràctiques és perquè volen i que és el seu problema i no el de tots els ciutadans. Igualment tampoc em sembla adequat que alguns punt de l'Ordenança focalitzin la problemàtica del civisme en col·lectius d'estrangers o d'immigrants.

Les mesures socials que s'han afegit en el text són positives i s'ha millorat molt el primer redactat. Però crec que seria més positiu no regular aquestes conductes en el marc d'una Ordenança sobre convivència. La aplicació de les polítiques socials requereix l'elaboració de protocols i la dotació de recursos, avui insuficients, que s'han de contemplar en altres àmbits.”

